

16/8

17/8

Israel, Syrien och FN

Under de senaste månaderna har Israels läge i viktiga hänseenden förbättrats. Två av de angränsande arabstaterna, Jordanien och Libanon, har utan att uppge sin fiendliga hållning mot Israel begränsat eller inställt den systematiska kampanjen, och Jordanien har rent av kommit i ganska bestämd motsatsställning till Egypten och Syrien. Det är de två sistnämnda staterna som för närvarande främst framstår som Israels fiender. Syriens politik ledde i slutet av juli till framställande av klagomål från Israel till den FN-kommission som har att övervaka tillämpningen av vapenstillståndsöfragen mellan Israel och arabstaterna.

I Israels framställning framhålls att Syrien hetsar mot och hotar Israel. Bland de bevis som anfördes är ett uttalande av den syrisk premiärministern i radio den 15 juli: "Arabstaterna kommer inte att under några förhållanden ta plats vid ett konferensbord tillsammans med Israel. Israel kan inte existera i Mellanöstern, och araberna kommer att strida för att befria den erövrade delen av Palestina." Detta uttalande är typiskt för vad som sägs i syrisk press och radio. Samtidigt har Syrien enligt Israels deklaration organiserat en rad gränsattacker mot Israel, det egyptisk-syriska överkommandot har flyttats till ett ställe nära Israels gräns, och Syrien har koncentrerat sina väpnade styrkor till denna gräns. På de anförda skälen begärde Israel att FN-organet skulle vidta en undersökning och ta upp frågan inför den israelisk-syriska stillståndskommissionen. Israel åberopar härvid artikel 1 i stillståndsavtalet mellan Israel och Syrien. Här stadgas bland annat att parterna "inte får företa, planera eller hota med någon anfallshandling" och att "varje parts rätt till säkerhet och frihet från fruktan för anfall av den andres väpnade krafter skall helt respekteras".

FN-organet har emellertid i sitt svar vägrat att ta upp saken. Som skäl anförs att enligt generalsekreterare Hammarskjölds tidigare uttalanden någon metod för handläggning av konflikter som gäller stillståndsfördragets allmänna bestämmelser inte finns stadgad.

Från israeliskt håll har svarats att syrisk klagomål tidigare har upptagits av FN-kommissionen och att bristen på detaljerade procedurbestämmelser inte kan hindra kommissionen att undersöka de nu förebragta uppgifternas riktighet och att framlägga saken inför den syrisk regeringens representanter. Man förklarar att FN-kommissionens vägran måste grundas sig på ovilja att ta upp saken och protesterar mot att kommissionen sålunda inte fyller sin uppgift.

Hur konflikten skall föras vidare är inte klart. Israel kan naturligtvis framföra saken till FN:s generalsekreterare och begära dess upptagande i FN:s säkerhetsråd. Men erfarenheten visar att någon åktion från FN:s sida inte kan uppnås genom dessa metoder; om saken kommer före i säkerhetsrådet är det givet att Ryssland inlägger veto och att alltså ingenting blir gjort. Vad som skett och sker belyser det ohållbara och det orättfärdiga i situationen: arabstaterna kan företa raiders mot Israel, förbereda angrepp mot Israel genom vapenköp och truppkoncentrationer och öppet genom sina regeringar hota Israel med krig — FN gör ingenting, kan inte göra någonting därför att man kan utgå från ett ryskt veto. Endast då Israel, såsom genom Sinai-kampanjen för tio månader sedan, söker att med väpnad åktion förebygga det angrepp som motståndarna förbereder och oavlatligt hotar med, kan FN handla — enligt Eisenhowers berömda grundsats att det är möjligt att inskrida mot hederliga stater men inte mot förbrytarregimerna.

Den algeriska frihetsrörelsen

har av någon svärbegriplig anledning fått en vedersakare i Morgonbladet. Efter den presskonferens som två av rörelsens ledande män höll i Stockholm under förra veckan betecknade tidningen dessa personer som "två arroganta herrar, som uppenbarligen fått till uppgift att duperas svensk opinion", en tanklös och missvisande karaktäristik. Man förklarade i gli-

dande ordalag att rebellerna var ansvariga för kriget, eftersom de inte ville gå med på en fredlig uppgörelse utan att nå självständighet. Det vore förvisso önskvärt om en medlande lösning kunde nås i konflikten, men någon orsak att lägga ansvaret på rebellerna därför att de önskar full frihet är det svårt att finna; vi brukar ju anse att nationer, och såsom en nation räknar sig algerierna, bör ha rätt till självständighet. Vidare klandrades upprorsrörelsen för att den inte hade en "ledare"; att det finns en ledande grupp inom rörelsen är emellertid tydligt, och kravet på att en enda person måste inneha ledningen är inte självfallet från demokratisk synpunkt. Det franska ansvaret för européerna i Algeriet betonades, men inte att frihetsrörelsen går ut från att européerna skulle få fulla medborgerliga rättigheter i ett fritt Algeriet. Ej heller klarlades att intet rimligt förslag framlagts från fransk sida.

I går kom tidningen tillbaka till frågan. Den började med att skryta över att den tidigare ledaren "har väckt stor uppmärksamhet i Frankrike och har citerats nära nog in extenso i flera tidningar". Ja, naturligtvis, eftersom ledaren förträffligt passade den franska propagandan. Om tidningen fortsätter att skriva på samma sätt kan den räkna med att i Frankrike få en auktoritet som den saknar i hemlandet. Vidare återges ett brev från en representant för en annan algerisk frihetsrörelse än den förut diskuterade, MNA (Mouvement national algérien). Ledaren av denna sistnämnda rörelse är tidningen relativt vänlig mot; han säges vara "den mest kända av alla algeriska nationalistledare, en man med internationellt anseende". Men förhållandet är det att MNA i själva Algeriet saknar praktiskt taget all anslutning. Det är FLN (Nationella befrielsefronten) som helt dominerar upprorsrörelsen; denna sak klarlades nyligen i en artikelserie i Le Monde, men är för övrigt väl känd. Morgonbladet har alltså blamerat sig även genom okunnighet, liksom förut genom sitt småviktiga och aviga försvar av den franska ståndpunkten.